

Lo vocabulari cinematografic

I. Lo format

Lo tèrme format recobris doas nocions :

- Lo format del film

Lo format del film es definit per la largor de la pellicula e s'exprimis en millimètre.

La pellicula 35 mm es lo format professional mai espandit.

- Lo format de projeccion

Lo format de l'imatge projectat correspond a las proporcions de l'imatge (rapòrt de la largor de l'imatge sus sa nautor).

Lo format 1,33:1 es lo format natiu del cinèma mut que demòra l'"estandard" fins a 1927. Correspond al format 4/3.

Tre 1927 e l'aveniment del parlat, lo format s'alarga per passar al 1,37:1 dich « format academic » que serà l'estandard del cinèma parlat fins a 1953.

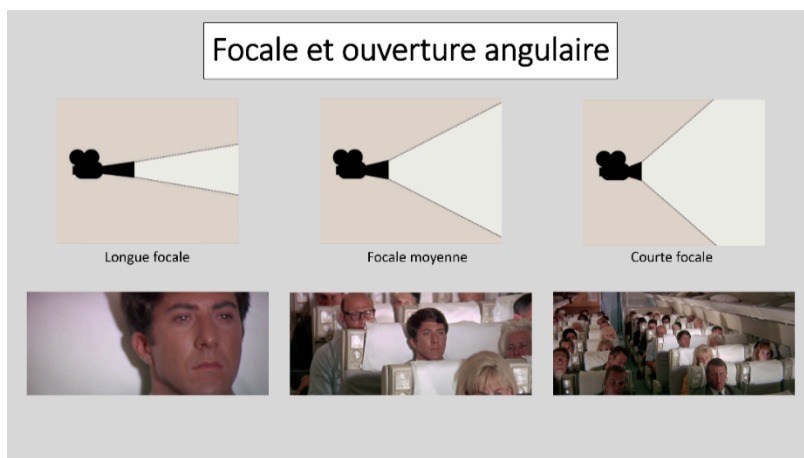
Tre 1953, lo format canvia per far concurréncia a la television. Quand aquesta arriba dins los foguèrs, los professionals del cinèma constatan una baixa de frequentacion dels espectadors en sala. Ven donc important de rendre l'experiéncia de veire un film en sala unica per un alargament de l'imatge.

Atal apareis lo format panoramic CinemaScope (format 2,55:1). Lo mot CinemaScope es una marca e un brevet de la Fox. Los equivalents en çò de d'autres son Techniscope, WarnerScope, Superscope... Aquel format es utilizat fins a 1965.

Uèi, l'estandard pels films virats en 35 mm es lo format 1,85:1. Es lo format panoramic mai espandit, d'en primièr utilizat sustot en America del Nòrd e ara de mai en mai utilizat en Euròpa.

Quand se parla d'un film en cinemascòp uèi, se fa referéncia al format 2,39:1.

II. La focala

La causida de l'objectiu de la camera modifica la representacion de l'espaci filmat.

Lo camp cobèrt per la camera es restrench amb un objectiu a **focala longa** e es larja amb un objectiu a **focala corta**. Mai la focala es corta mai l'obertura angulara es granda e mai lo camp cobèrt per l'objectiu es larg. Es çò qu'explica l'usatge del tèrme « angle grand » per los plans cortas focalas.

- Focala e perspectiva.

La focala jòga un ròtle dins la percepcion de la prigondor. Una focala corta exagera la prigondor, cavant artificialament la distància entre los personatges o los objectes que pareisson mai alunhats

los unes dels autres que çò que son realament. L'angle grand produch egalament de desformacions estranhas o grotescas.

La **focala mejana** balha una percepcion de la prigondor comparabla a la de la vision umana. L'escalonament dels personatges sembla natural.

La longue focale réduit les distances entre les objets étagés en profondeur sur l'axe de la prise de vue. Elle produit un effet de rapprochement des objets éloignés. Avec une longue focale, les personnages mettent si longtemps à parcourir ce qui apparaît au spectateur comme une faible distance qu'ils peuvent sembler par moments faire du surplace.

- La prigondor de camp

La prigondor de camp es la zòna de netetat situada al davant e a l'endarrèr del ponch precis de l'espaci sul qual s'efectua la mesa al ponch. Depend de mantun paramètre. Mai la focala es corta, mai la prigondor de camp es granda.

Lo diafragma es situat al centre de l'objectiu, es l'iris que s'obrí e se barra per far variar la quantitat de lum que i penètra. Mai lo diafragma

Focale et profondeur de champ

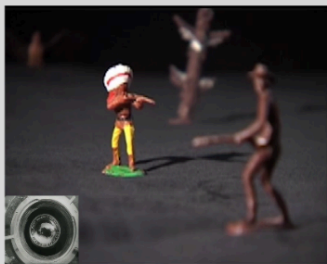

Courte focale = Grande profondeur de champ

Longue focale = Faible profondeur de champ

Diaphragme et profondeur de champ

Diaphragme ouvert = Faible profondeur de champ

Diaphragme fermé = Grande profondeur de champ

Distance de mise au point et profondeur de champ

es barrat, mai la prigondor de camp es granda. Quand l'objècte sul qual se fa la mesa al ponch es pròcha de la camera, la prigondor de camp demesís.

Se la prigondor de camp depend de factors tecnicos, jòga un ròtle estetic e expressiu important.

III. Lo plan

Al cinèma, un imatge es apelat fotogram. Es la mai pichona escala d'un film.

Los imatges enregistrats en una sola presa de vista entre la mesa en marcha e l'arrèst de la camera constituïsson un plan. Al montatge, **un plan es lo tròç de film entre dos racòrds**. Dura generalament qualques segondas o qualques desenats de segondas e constituís l'unitat de basa del lengatge cinematografic.

Un ensemble de plans situats dins lo meteis temps e dins lo meteis luòc constituís una scèna.

Mantuna scèna se raportant a una meteissa unitat narrativa (una meteissa accion o un meteis personatge), **se debanant en mantun luòc e en mantun temps**, forman çò que se ditz **una sequéncia**.

Cada plan o presa de vista es caracterizat per son **enquadrament** (posicion de la camera, en movement o non, angle de presa de vista, valor) e sa **durada**.

Lo plan-sequéncia es un plan long constituant una scèna en el meteis. Pòt presentar diversès movements de camera pendent son debanament (panoramics, travelings, zooms).

Cada valor de plan, cada angle de presa de vista, cada movement de camera exprimís una intencion particulara. Los reconéisser es essencial per abordar l'analisi filmica.

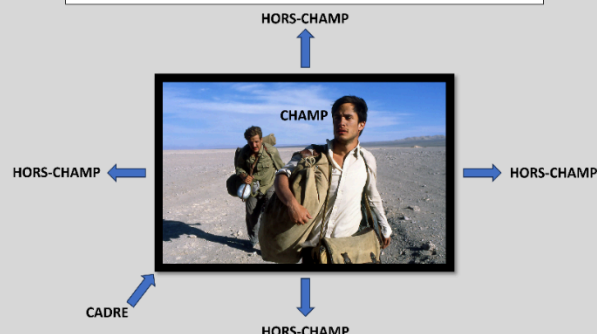
- Lo quadre, lo camp e lo fòra-camp

Lo **quadre** es definit pels **limites fisics de l'imatge**.

Delimita una porcion d'espaci que se ditz lo camp. Lo camp se perlonga al delà dels bòrds del quadre pel fòra-camp. Atal, lo fòra-camp es l'espaci exclús del camp per l'enquadrament e qu'o perlonga imaginàirement.

Lo camp e lo fòra camp apartenisson a un meteis espaci. Aquel espaci filmic es apelat **espaci diegetic** (qu'appartenís a l'istòria).

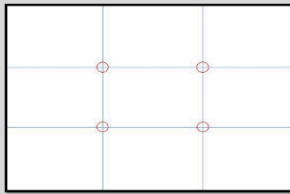
Le cadre, le champ et le hors-champ

La **composicion** d'un plan resulta de la **relacion entre l'enquadrament e la distribucion dels objèctes dins lo camp**.

Exemple de composicion d'un plan : la règle dels tèrces :

Exemple de composition d'un plan:
la règle des tiers

La règle dels tèrces consistís a plaçar los personatges, objèctes importants o tot autre element clau sus de linhas imaginàrias que dividisson l'imatge en partidas egalas. Aquelas linhas devon èsser plaçadas als tèrces orizontals e verticals. Se dison las linhas per fòrça e lors interseccions de ponches fòrts.

En plaçant d'elements importants al centre d'un imatge, se crèa una impression estatica e banala. L'objectiu de la règle dels tèrces es de dinamizar son enquadrament, o rendre mai viu.

Autres exemples de composition d'un plan

- L'escala dels plans

L'enquadrament es determinat per de grossors de plans. L'escala dels plans es fixada respècte a la talha umana.

- Lo plan general

Lo plan general (o de grand ensemble) situa l'accion dins son context geografic e topologic. A per vocacion de presentar un luòc en mostrant la totalitat del decòr sens se concentrar sus quicòm en particular per tal de crear un context a l'entorn de l'accion. Los personatges son negats dins l'immensitat del decòr. La prioritat es balhada al decòr. Pòt atal representar una fola o un paisatge.

- Lo plan d'ensemble

Es un plan d'exposicion ont se distinguís pron los personatges per comprene lors accions. Se concentra sus un luòc de la talha aproximativa d'una carrièra, d'una plaça o d'un bastiment. Presenta los personatges en fasent aparéisser lo decòr dins lo qual evoluan.

- Lo plan de mièg-ensemble

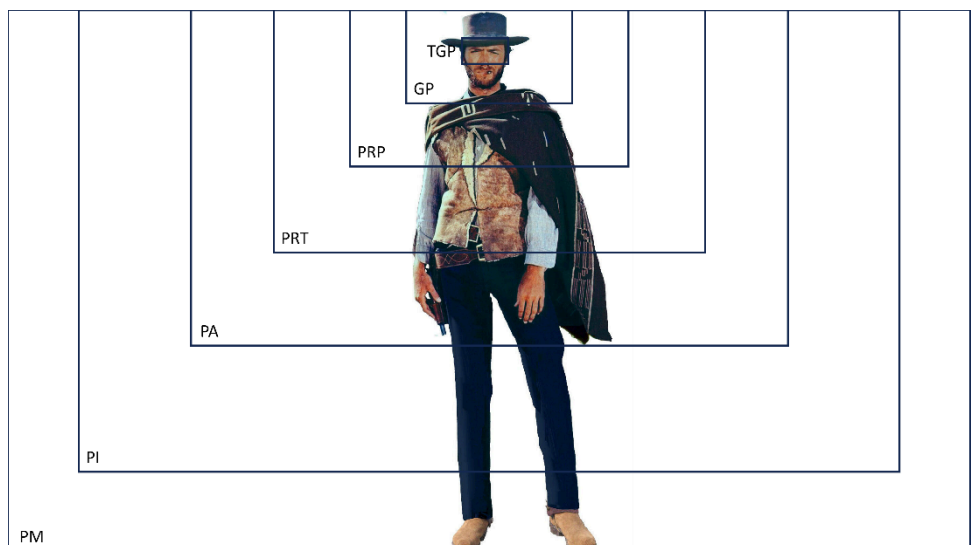
Lo plan de mièg-ensemble es un plan al quadre mai restrech dins lo qual los personatges apareisson dins lo decòr mas que començan d'èsser individualizats. Aquel plan servís abans tot a balhar una vision d'amassa de la scèna sens pèrdre de vista los personatges e l'accion. Es un plan de situacion. Quadra los personatges tot en fasent aparéisser lo decòr dins lo qual evoluan.

- Las autras valors de plan

PM : Plan mejan (o plan pè, *plan pied*)
Quadra un o mantun personatge en entièr. En distinguissent lo personatge de çò que l'entorneja, concentra l'atencion sus el dins un espaci qu'o situa.

PI : Plan italian

Lo personatge es quadrat entre la cavilha e lo genolh. Aquel plan es uèi laissat al profièch del plan american. Se aquel plan es vengut tan tipic dels Oestèrns Espaguètisses (*Spaghettis*), es probablament per daissar aparéisser fins al bas los longs amagatal-poscas (*caches-poussières*) que portavan los *cowboys*. D'autres explicacions revèlan qu'aquel plan, creat après la Segonda Guèrra mondiala, auríá permés de filmar de mutilats de guèrra sens qu'aquò se vei. D'autres pensan que s'agissiá tanben d'amagar las cauçaduras usadas (una

vergonha per un italian) o plan lo fach que d'unes ne portavan pas. A l'invers, una altra « tèsi » pretend qu'aquel plan evitava de filmar de cauçaduras que lors proprietaris maniacs fasián tròp lusir. Se parla tanben dels **peplums, dins los quals calíá filmar las tògas e las espadas.**

PA : Plan american

Quadra los personatges a mièja-cuèissas. Es un plan tipic del oestèrn permetent de quadrar un personatge en metent l'accent sus son cinturón es sos còlts, partidas integrantas de la personalitat del *cowboy*. Rapròcha encara mai l'espectator dels personatges. Aquel tip de plan permet egalament de mostrar mantun personatge pendent un dialòg sens necessitar de modificar la posicion de la camera.

PRP : Plan rapprochat talha (o plan mièg-mejan)

Aquel plan quadra los personatges a la cenchà. Es sovent utilizat en television o video perque s'adapta plan al format 4/3. Permet de s'estacar a çò que ditz un personatge sens atirar particularament l'atencion sus sa cara. Permet d'isolar encara mai un o dos personatges del decòr de lo qual se prèsta pas mai atencion. Es un plan de seduccion o de batèsta naissenta.

PRP : Plan rapprochat peitrina

S'es lo plan del jornal televisat, es tanben lo plan dels dialògs perque las reaccions intimas dels personatges son legiblas per l'espectator. Lo jòc de las espatlas o lo de las mans i es pron expressiu. Lo personatge es en confidècia, l'espectator profiècha dels detalhs de sa cara.

GP : Plan gròs

Apròcha al maximum l'espectator del subjècte. Sol la cara es visibla a l'ecran. Aquel plan correspond a una interiorizacion de las emocions. Pòt metre endavant una expression o un agach. Permet de legir dirèctament las emocions d'un personatge, sas reaccions mai intimas.

TGP : Plan fòrça gròs

Mòstra un detalh de la cara, per exemple los uèlhs, la boca, o lo còs. Generalament plan brèu, servís la progression del raconte o del suspens, en atirant l'atencion sus un detalh furtiu dramaticament important.

Insert

Plan d'un objècte, designat atal pendent lo montatge.

IV. Los angles de presa de vista

L'angle de presa de vista designa l'inclinason de l'objectiu de la camera respècte al subjècte filmat.

La causida d'un angle de presa de vista produch dels efieches de senses variables

Angle normal : l'objectiu de la camera es a l'horizontala.

Cabussada (plongée) : l'objectiu de la camera es inclinat cap al bas. La vista de naut balha lo sentiment a l'espectator de susplombar lo subjècte filmat. Lo subjècte apareis pichon. Aquel angle pòt èsser utilizat per balhar una impression de feblesa del subjècte.

Contra cabussada : l'objectiu de la camera es dirigit cap amont. Lo subjècte apareis grand. Aquel angle pòt balhar una impression de poténcia o soslinhar un caractèr inquietant.

Plan inclinat o dutch angle : La camera es leugièrament penjada d'un costat per tal d'augmentar la tension de la scèna.

V. Los movements de camera

Lo movement de camera pòt servir a mostrar una informacion a l'espectator, pòt egalament suggerir una idèa, un sentiment, una emocion e immergir mai l'espectator dins la « diegèsi » del film. Lo movement pòt tanben portar d'estetica e de dinamisme **als plans agachats.**

Pendent un panoramic, la camera pivòta sus son pè, lo qual demòra fix.

Lo panoramic orizontal (o pan) : la camera pivòta d'esquèrra a drecha o de drecha a esquèrra.

Lo panoramic vertical (o tilt) : la camera pivòta de bas en naut o de naut en bas.

Pendent un **traveling**, la camera se desplaça al sòl sus un pè el meteís montat sus un ralh o sus un carreton (*charriot*), e/o dins los aires amb l'ajuda d'un braç articulat (Steadicam) o non (camera portada) e/o amb l'ajuda d'una grua.

Lo traveling abans : la camera se desplaça cap al davant, se rapprochant de l'objècte filmat, totjorn dins lo meteís ais. Pòt entraïnar l'espectator dins l'accion, balhar d'importància al subjècte e/o balhar d'emocion al moment. Se parla de traveling d'intencion.

Lo traveling rèire : la camera se desplaça cap a l'arrièr, s'alunhant de l'objècte filmat, totjorn dins lo meteís ais. Pòt desconnectar l'espectator del subjècte, desvelar d'unes elements del luòc de l'accion e/o remetre lo subjècte en context amb son environament.

Lo traveling lateral : la camera se desplaça lo long d'un decòr immobil, l'ais de l'objectiu demorant lo meteís.

Lo traveling d'acompanhament : la camera acompanha un personatge o un objècte en movement. Avèm un desplaçament simultanèu e parallèl de la camera e del subjècte filmat.

Lo traveling circular : la camera vira a l'entorn del subjècte per li balhar una importància mai granda.

Lo traveling vertical : la camera se desplaça segon un ais vertical, ascendent o descendent, sovent pel mejan d'una grua. Pòt servir a introduire o conclure una sequéncia.

Dins un **traveling aerian**, la camera filma dempuèi un avion en vòl ,1 elicotèr ,1 dirigible o una montgolfièra. En cobrissent mai de susfàcia e en ofrissent una mai granda manejabilitat qu'una camera desplaçada al sòl, lo traveling aerian fa passar a l'ecran tota l'amplor d'un paisatge. Aquela tecnica es sovent utilizada per efectuar de plans d'amassa, per començar e acabar los films, tant coma per seguir d'objèctes en movement. Quand lo traveling aerian es utilizat al dessús de vilas grandas, la camera es sovent ponhada cap al sòl. Aquel efiech met en evidéncia la nautor vertiginosa dels immòbles.

Lo sistèma del **steadicam** a permès de melhorar l'estabilitat de l'enquadrament en camera portada.

Lo movement panoramic pòt èsser combinat en aquel del traveling. Se parla de pano-traveling.

VI. Lo zoom

Lo zoom es un traveling optic. Lo zoom es un objectiu a focala variabla. Per extension, s'utiliza lo mot per designar l'**efièch visual obtengut en fasant variar la focala en fasant un trabalh de presa de vista**. Atal, en fasant variar la focala, lo zoom permet de simular un rapprochement o un alunhament de camera sens desplaçar fisicament la camera.

Zoom abans : Passatge d'una corta a una longa focala. La camera balha l'impression de se rapprochar de l'objècte filmat.

Zoom arrièr : Passatge d'una longa a una corta focala. La camera balha l'impression de s'alunhar de l'objècte filmat.

Lo **traveling compensat** (o traveling alternat, transtrav, efiech vertigo, dolly zoom) combina un movement de traveling rèire amb un zoom abans (que redutz l'angle de camp) o un traveling abans amb un zoom rèire (agrandiguèt l'angle de camp).

La camera portada

S'utiliza l'expression « camera portada » o « camera a l'espatala » quand la camera es pas fixada sus un pè o portada per un braç articulat mas portada pel cadror que pòt realizar totes los movements que son còs li permet.

Aquel procediment provòca una instabilitat de l'enquadrament, d'efièches de vibrations, de brandidas (*secousses*) o de bassacadas (*à-coups*) que fan sentir la preséncia del còs de l'operator. Son utilizacion pòt èsser una causida estetica qu'a per mira de produire un efiech de real.

Los plans subjectius

Un « plan subjectiu » es un plan que permet a l'espectator d'adoptar lo ponch de vista d'un personatge, coma se vesia per sos uèlhs. Quand una sequéncia es filmada segon aquel principi, se ditz qu'es filmada en « camera subjectiva ».